

**HOTĂRÂREA nr. 345
din 19.09.2018**

Dosar nr: 259/2018

Petiția nr: 2055/11.04.2018

Petent: Ordinul Biochimistilor. Biologilor și Chimistilor în Sistemul Sanitar din România

Reclamați: Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Guvernul României, Parlamentul României – Camera Deputaților, Parlamentul României - Senat

Obiect: necordarea unor creșteri salariale pentru biochimistii, biologii și chimiștii din sistemul sanitar, similar medicilor

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentului

1. Ordinul Biochimistilor. Biologilor și Chimistilor în Sistemul Sanitar din România, Str. J. L. Calderon nr. 36, sc. A, ap. 4, sector 2, București, cu desiuł ales Cabinet de avocat Cimpoeru Dan, Str. Constantin Bosianu nr. 10, corp A, sc. 1, et. 1, ap. 2, sector 4, București;

I. 2. Numele și sediul reclamaților

2. Ministerul Sănătății, Strada Cristian Popișteanu nr. 1-3, sector 1, București.
3. Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Str. Dem. I. Dobrescu nr. 2-4 sectorul 1, București.
4. Guvernul României, Piața Victoriei nr. 1, București.
5. Parlamentul României – Camera Deputaților, Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sectorul 5, București.
6. Parlamentul României – Senat, Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sectorul 5, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

7. Petentul consideră discriminatoriu necordarea unor creșteri salariale pentru biochimistii, biologii și chimiștii din sistemul sanitar, similar medicilor.

III. Citarea părților

8. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

9. Părțile au fost citate pentru data de 08.05.2018 (filele 147-152 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

10. La audierea din 08.05.2018 s-a prezentat petentul.

11. Petentului i s-au comunicat punctele de vedere ale reclamaților, fiind solicitate concluzii scrise (fila 324 din dosar). În mod similar au fost solicitate concluzii scrise din partea primului reclamat (fila 325 din dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

12. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 2055/11.04.2018** (filele 1-8 din dosar) petentul arată următoarele aspecte relevante:

- consideră că CNCD are competența de a soluționa petiții care au obiect norme juridice cu caracter de lege;
- are calitate procesuală activă;
- prin **Anexa II la Legea-cadru nr. 153/2017** s-au mărit salariile medicilor din unități sanitarie, dar nu și a biochimistilor, biologilor și chimiștilor;
- nu se respectă principiul „un salariu egal la muncă egală”, considerând că munca medicilor este similară cu cea a biochimistilor, biologilor și chimiștilor, dar salariile nu;
- solicită constatarea discriminării și formularea unei recomandări privind modificarea **Anexei II la Legea-cadru nr. 153/2017**.

A depus la dosar înscrisuri (filele 9-146 din dosar).

13. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2323/23.04.2018** (filele 153-307 din dosar cu înscrisuri) petentul a menținut ele arătate anterior și a depus la dosar înscrisuri.

14. Petentul, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 3379/04.06.2018** (filele 328-336 din dosar), a solicitat respingerea excepțiilor și a menținut cele arătate anterior.

Susținerile reclamațiilor

15. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2588/03.05.2018** (filele 308-309 din dosar) al cincelea reclamat arată că nu poate fi obligat să inițieze un act normativ, totodată nu a încălcat drepturile unor categorii de persoane prin discriminare. Conform deciziilor Curții Constituționale a României, nu poate fi tras la răspundere pentru actul legiferării.

16. Primul reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2589/03.05.2018** (filele 310-311 din dosar), a invocat excepția de necompetență materială a CNCD privind actele normative cu caracter de lege.

17. Al treilea reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2673/08.05.2018** (filele 312-315), invocă excepția lipsei calității procesuale pasive, actul normativ nefiind emis de această instituție; excepția necompetenței materiale a CNCD privind actele normative cu caracter de lege; pe fond consideră că fapta sesizată nu reprezintă discriminare.

18. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2629/07.05.2018** (filele 316-318) al patrulea reclamat invocă excepția de necompetență a CNCD privind actele normative cu caracter de lege.

A depus la dosar înscrisuri (filele 319-320 din dosar).

19. Al doilea reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2627/07.05.2018** (filele 321-323 din dosar), arată modul în care se aplică prevederile **Legii nr. 153/2017**, considerând că prin creșterea salariilor medicilor nu s-a creat o situație de discriminare.

20. Primul reclamat, prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 3201/24.05.2018** (filele 326-327), menține cele arătate anterior.

V. Motivele de fapt și de drept

21. Colegiul director constată că, în conformitate cu prevederile **Legii-cadru nr. 153/2017**, există diferențe privind drepturile salariale ale medicilor, respectiv biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

22. Colegiul director admite excepția de necompetență privind normele juridice cu caracter de lege, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**. Emite un punct de vedere privind obiectul petiției, conform deciziilor instanțelor judecătorești în domeniu.

23. În decizia precizată Curtea Constituțională arată următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art. 16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și

restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu privind normele juridice cu caracter de lege, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**;
2. o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării: 19.09.2018

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István

Având în vedere prevederile art. 18 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** („Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”), Colegiul director prezintă următorul

PUNCT DE VEDERE

privind obiectul petiției:

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Mussel împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva**

Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

Colegiul director constată că, din punctul de vedere al studiilor (inclusiv al duratei studiilor), al responsabilităților, al sarcinilor de serviciu etc., medicii nu se află în situație similară cu biochimistii, biologii și chimiștii din sistemul sanitar, chiar dacă toți lucrează în sistemul sanitar. Nu toți care lucrează la instanțe sunt judecători, nu toți care lucrează în educație sunt cadre didactice, în consecință pot exista diferențe salariale între diferitele categorii de persoane care au un loc de muncă comun, dar care au pregătiri, responsabilități, sarcini de serviciu diferite.

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.*” (**Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006** a Curții Constituționale).

CEDO arată că Statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (**Rasmussen împotriva Danemarcei**, 28 noiembrie 1984). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (**Zeman împotriva Austriei**, 29 iunie 2006).

Fiind în domeniul strategiilor sociale, diferențierea dintre medici și alte categorii de persoane cu studii superioare care lucrează în sistemul sanitar, în privința salarizării, nu reprezintă discriminare conform prevederilor art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**.

Redactat Haller István